

Promocija SDĐM foto: Željka Janjanin

Smeće izvučeno preko tirolske prečnice foto: Mislav Starčević

spašavanja - stanica Ogulin, a zatim u sklopu projekta od 5. kolovoza 2012. godine.

Kroz ukupno 12 organiziranih akcija čišćenja dvadesetak članova društva sakupilo je 5 kontejnera krupnog smeća, lima, plastike, granja, stakla te medicinskog otpada.

Akcije su se provodile u području duljine 80-ak metara, što područja pred špiljom, što samog područja u špilji, skokova te vertikalnih dijelova. S čišćenjem se krenulo iz dubljih dijelova špilje prema van. Čišćenje je

bilo tehnički zahtjevno zbog sušenih i uskih prolaza te vertikalnih dijelova špilje kod kojih je bilo potrebno rabiti kompleksne speleološke tehnike, uzeta te ostala opremu za rad u takvim uvjetima.

Dodatna otežavajuća okolnost kod čišćenja jest i stalna prisutnost otpadnih voda iz septičkih jama koje se cijede kroz nadsloj špilje u prostor same špilje. Završno sa zadnjim danom čišćenja u prostor vrtače ispred špiljskog ulaza postavljene su dvije ploče s natpisom „Strogo zabranjeno odlaganje smeća“. Novo

stanje uvelike poboljšava izgled špilje i vrtače ispred, ali opetovano i dugogodišnje taloženje zahtijeva još nekoliko manjih radnih akcija da bi se površinsko smeće pokupilo, te po mogućnosti ciljana uporaba teške mehanizacije da bi se uklonio nekoliko metara debeo sloj smeća koji se taložio više desetljeća. Unatoč tomu, Speleološko društvo Đula-Medvedica svojim će se aktivnosti i dalje truditi u promicanju zaštite te poboljšavanju stanja u okolici i unutar špilje.

Željka Janjanin
Speleološko Društvo
Đula-Medvedica - Ogulin

PROJEKT: „EXPLORE, LEARN, SHARE“ YOUTH EXCHANGE IN BULGARIA

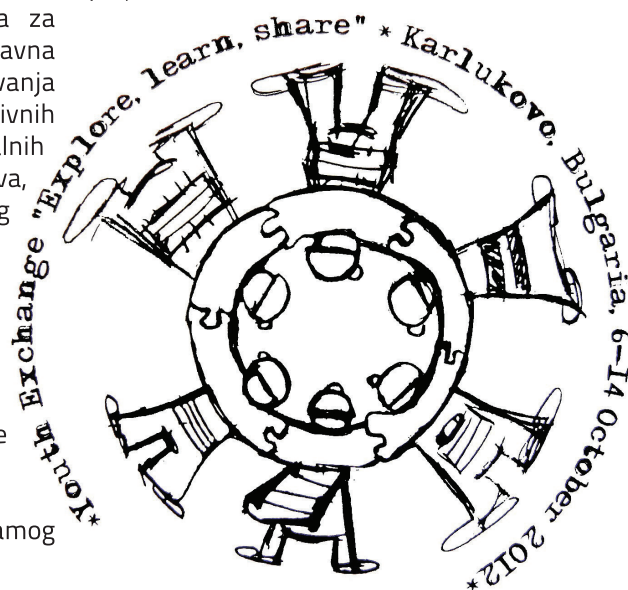
U razdoblju od 6. do 14. listopada sedam članova Planinarskog društva „Dubovac“ iz Karlovca sudjelovalo je u projektu Udruženja speleoloških klubova grada Sofije pod nazivom „Explore, learn, share“ koji se održao u selu Karlukovu u Bugarskoj. Program Youth in Action namijenjen je mladima od 18 do 25 godina, a cilj mu je promicanje civilnog društva i tolerancije te duha međusobnog povezivanja i suradnje putem razmjene mladih te neformalnog učenja, tzv. „unformal education and learning by doing“.

Organizatori su realizacijom projekta okupili mlade speleologe iz Bugarske, Turske, Albanije, Rumunjske, Srbije, Bosne i Hercegovine te Hrvatske koji žele ne samo baviti se istraživanjem podzemnih prostora nego i sudjelovati u razvoju svojih udruga te

nacionalnih saveza, a sve to u suradnji s mladima iz susjednih država. Tako su u izvrsno osmišljenom programu, uz usavršavanje speleoloških tehnika te posjeta impresivnim speleološkim objektima u okolici bugarskoga nacionalnog centra za speleologiju, teme bile i međudržavna suradnja u organizaciji istraživanja i ekspedicija te budućih edukativnih projekata, povezivanje nacionalnih speleoloških organizacija i klubova, razne vrste team-building igara, međukulturalni dijalog te doprinos lokalnoj zajednici, u ovom slučaju ostvaren akcijom čišćenja smeća iz speleoloških objekata te izradom postera koji naglašava važnost zaštite speleoloških objekata i prirode općenito.

Kao rezultat ostvaren tijekom samog

boravka u Bugarskoj prvi ciljevi projekta već su i ostvareni izradom „mailing“ liste svih sudionika, izradom zajedničkog postera te internetske stranice preko koje će se svi sudionici projekta moći informirati o radu i

Jama Svirchovitsa foto:Damir Basara

Sudionici projekta Explore, learn, share foto: Damir Basara

Zajednička vježba u kanjonu na ulazu u Prohodnu špilju
foto: Damir Basara

budućim istraživanjima, ekspedicijama i skupovima te im se priključiti, s konačnim ciljem da informacije o speleološkim događajima i mogućnostima suradnje budu dostupne svima zainteresiranima, uključujući i sve ostale speleološke udruge u regiji. Stečena znanja i iskustva također će biti implementirana u buduće programe specijalističkog školovanja u sklopu Planinarskog društva Dubovac. Iz SO PD „Dubovac“ na projektu su sudjelovali: Damir Basara, Matija Horvatin, Marta Zelenika, Valentino Krivačić, Boris Brozović, Lidija Starešinčić i Marin Zanki.

Projekt je financiran iz programa Youth in action (Mladi na djelu), koji se

provodi u sklopu programa Europske unije za mlade ljude. Projekti Europske unije za cilj imaju potaknuti osjećaj aktivnoga građanstva, zajedništva i tolerancije među mladim ljudima te ih uključiti u budućnost oblikovanja Unije. Također promiču mobilnost unutar i izvan granica EU-a, neformalno učenje te međukulturalni dijalog bez obzira na obrazovnu, socijalnu i kulturnu poziciju sudionika. U programima Mladi na djelu mogu sudjelovati mladi ljudi životne dobi između 18 i 25 godina koji dobro govore engleski jezik.

Nosilac projekta: Bugarska - Association of Speleological Clubs in Sofia (kontakt: Rumyana Yotova)

Partneri na projektu:

1. Hrvatska - Planinarsko društvo 'Dubovac' – Karlovac – speleološki odsjek (kontakt: Damir Basara)
2. Turska - Aegean Cave Research and Conservation Association (kontakt: Serkan Kilingç)
3. Srbija - Savez speleoloških organizacija Srbije (kontakt: Jelena Čalić)
4. Rumunjska - The Explorers Speleological Association (kontakt: Raluca Crista)
5. Albanija - Environmental Center for Development Education and Networking (kontakt: Endrit Shima)

Damir Basara
Speleološki odsjek PD Dubovac
Karlovac

PRVA TISUĆICA U CRNOJ GORI

Željeznu jamu (Iron Deep Cave) od 2011. do 2013. godine istražili su češki speleolozi iz kluba ZO 6-14 Suchý Žleb. Jama se nalazi na planini Maganik, u središnjem dijelu Crne Gore. Nadmorska visina ulaza je 1767 m.

Ulazni dio jame, do dubine od –350m, građen je od horizontalno položenih slojeva vapnenca s tamnim proslojcima. Jama se nastavlja dalje meandrom kroz tamnosive vapnenice,

koji je proširen nekadašnjim tokom kroz veliki dimnjak te tvori 80-metarsku vertikalu. Nastavljajući, meandar je gotovo horizontalan, dužine 300-tinjak metara i najlakše je prolazan u svojem gornjem dijelu. Na dubini od –500 m, jama postaje strmija i ulazi u vapnenice drugačijeg izgleda. Sljedeća „ozbiljna“ vertikala nalazi se na dubini od –750 m i dubine je oko 120 m, a trenutačno završna vertikala jame je oko 40 metara dubine.

Jama je trenutačno istražena do dubine od oko –1180 m, a poligonalna duljina veća je od 3 km pa postoji znatan potencijal za daljnja istraživanja.

Literatura: Adamec, V., Baldik, V., Dvořák, Z.. (2013): Česká tisícovka na Maganiku – Speleoforum 2013, Vol.32, 45-50, Prag

Neven Šuica, dipl.ing.geol.,
Speleološki klub Ursus spelaeus
Karlovac